Ярлык

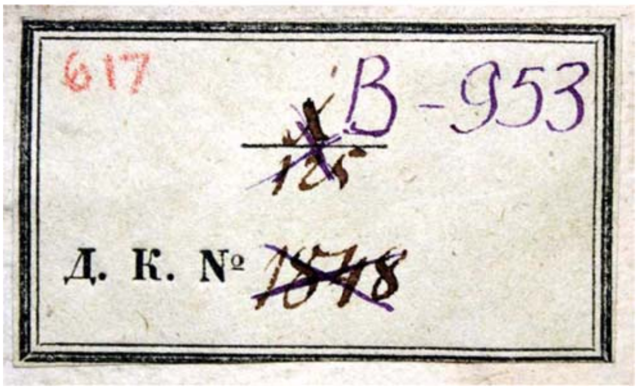

Форзац

Титул

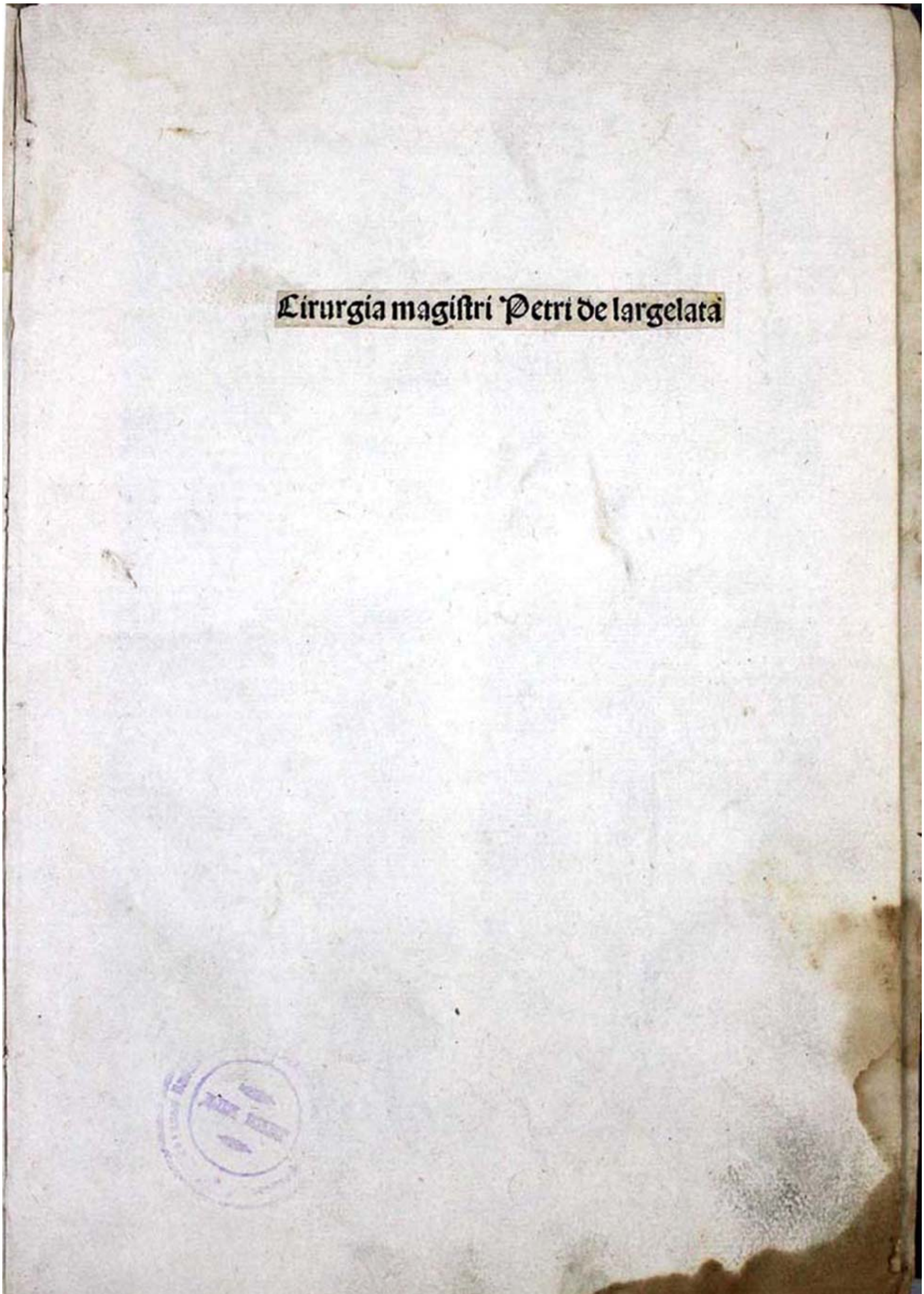
Cirurgia magistri Petri de largelatā

Лист 1

Incipit liber primus Cirugie magistri petri de Largelata de bononia artium ⁊ medicine doctoris.

Rogauerunt me socij mei vt sm q̄ legerē eis tertiam ⁊ quartam fen. quarti canonis auicenne receptas ordinarem: que satis sepius ordinate sunt. Et quia amicus ē alter ego cōpellor ⁊ cogor eis cōplacere in h. amicitia enim fit propter honestum ⁊ non propter aliud. qua propter ad eum qui est omnis boni possessor: ⁊ omnis boni liberalis largitor recurro gratiam postulans ⁊ exquirens vt cor meum ⁊ mentem meam illuminare dignetur vt sit recta regula ⁊ mensura in hoc. Et vna cum auerroi in libello quem fecit de commendatione intellectus naturalis cum extracto loquar. Laudatus sit inquit deus ⁊ perducat nos ad id quod sit voluntas eius vt simus fortunati primo. Et postea. Et hic est vt virginis ad hoc mihi auxilium inuocem vt ipsa ad filium. filius ad patrem porrigat preces meas securum accessum habet omnis homo ad ipsum: vbi ⁊ quis est habens filium ⁊ patrem. Filius autem patri ostendit latus ⁊ vlcera. mater pectus ⁊ vbera certe nulla potest eē repulsa vbi tot ⁊ tanta sint caritatis insignia. Precor igitur filium deum patrem vt omnibus nobis gratias munera ⁊ benemerita largiri dignetur in hoc ⁊ in alijs peragendis.

In hoc autem opere sic procedam: quia in hoc opere erunt sex libri. In primo libro prosequar de capitulo in capitulum. vt Auice. procedit ipsius ordinando rubricas ⁊ alias aliorum antiquorum ponam: dimittens tamen emperica yameri rose anglicane ⁊ aliorum empericorum: ⁊ semper ad simplicia aliqua me extendam: ponens etiam theoricam cum signis: vt me sepe rogauerunt. In secundo libro ego mentionem faciam de omnibus apostematibus a capite vsq3 ad pedes de quibus Auicen. in 4. non fecit mentionem. ⁊ ponam semper signa. In tertio libro ponam de vulneribus a capite vsq3 ad pedes dans modum vobis curandi ⁊ accidentibus succurrendi. In quarto ego faciam mentionem de omnibus vlceribus particularibus a capite vsq3 ad pedes: quia omnium membrorum de quibus Auice. non fecit mentionem. In quinto ego aliquid loqui volo de decoratione incipiens a capite vsq3 ad pedes. In sexto aliquid loquar de dislocatione ⁊ fracturis ossium q̄3 breuius potero adiungens aliquid anothomie. Et ego ista faciam solum ad memoriam mei ⁊ meorum sociorum: ⁊ non propter aliud quia loquar vt alij magistri mei locuti sunt ⁊ si non complete locutus fuero imputetur ignorantie mee ⁊ non alteri cause: stans semp correctioni in isto ⁊ in omnibus alijs magistrorum maiorum meorum.

De flegmone. CA. I.

Flegmon duob' modis capit. vno modo comuniter pro omni inflāmatione pticulari: ⁊ hoc voluit Auic. cū dixit. Et scias q nomē flōnis in ligua grecor ē absolutū sup oē q ē inflāmatum. ⁊ hoc vult ēt Ga. in primo de sinthomate ⁊ egritudie. Alio mō capit proprie pro apate ex sanguine. vero ⁊ puro generato vel ex alio currēte cursu ei' ēt sic causat. Hec aūt flegmō. 2'. mō accepta ē duplex. s. vera ⁊ nō vera. Vera flōn est ex sanguine benigno q est multo plus q̄3 indigeat illd membr: est ergo talis sanguis peccās solo quāto. Non vere flōn fit ex sanguine non naturali ⁊ malo. peccat ergo in q̄li ⁊ q̄tō. i quali pōt peccare solū. Et p noticia horū apatum nota q sanguis ē humor calīus ⁊ humidus in substātia tempatus ex tempatiori parte chili generatus.

Est āt duplex. s. nālis ⁊ n nālis. nālis humor ē calīus ⁊ humidus. in substātia tempatus. in colore rubeus. in odore ⁊ sapore amicabilis. Sanguis vero nō naturalis est ille q deuiat ab isto vltra terminos sue latitudinis quos si transit nō est sanguis naturalis. Egredit aūt illos terminos vno mō qn eius substantia efficitur magis grossa vel minus q̄3 debeat. Alio modo exit ppios terminos quādo subtile aduritur. ⁊ grossum remanet absq3 remotione vel separatione istarum partium. Tertio modo exit proprios terminos quando aliquid aduenit ei deforis quod multipliciter potest fieri secundum q multe sunt species colē flātis ⁊ melancolie que cum eo commisceri psnt. Ex quibus dictis apparet q ex sanguine generantur quattuor species apostematum. primo ex sanguine benigno generatur flōn vera. Secūdo ex sanguine illaudabili per admixtionem triplex generatur apostema secūdum q tres humores possunt secum permisceri. vnde si misceatur colera cum sanguine vincente vocatur flōn erisipilaides. ⁊ si flegma flōn vndimiades. ⁊ si melācolia flōn sephiroides. Tertio ex sanguine illaudabili ratione sui modi substātie: q sanguis est nimis subtilis vel grossus potest generari flōn que potest dici vera. ⁊ licet Auic. dixerit ⁊ sanguis illaudabilis est subtilis vel grossus: quia ex h videtur velle sanguinem subtilem ⁊ grossum esse laudabilem. tamen dico ego q iste sanguis non est laudabilis proprie ⁊ simpliciter: est tamen laudabilis secundum quid. ⁊ h voluit auic. quomodo est laudabilis secūdum quid. isto modo: quia illi cui inest naturaliter vt sanguis grossus inest melancolico sibi sano naturaliter: ⁊ sanguis colicus inest colerico sibi sano: non tamen absolute q in comparatione ad sanguinē tempatū innaturalis ⁊ illaudabilis est. Iste ergo sunt species apatis: ⁊ q sit innaturalis patet: q exit ppios terminos sanguinis naturalis. Quarto ex sanguine illaudabili p adustionē sm subtilitatem ⁊ grossicies sui gnantur oēs pustule ⁊ crustose vsq3 ad estiomenum. vt sunt carbunculi prāna ignis psicus aut sacer ignis.

Cause autem flōnis sunt tres scilicet primitiua vt est incisio aut fractura aut vlceratio: aut vlcera que sunt in mēbro ⁊ propter dolorem declinat materia ad locum ⁊ retinetur in vijs vacuis ⁊ fit flegmon. est ergo causa extrinseca corpori. Causatur ergo primitiua est res ex qua prouenit dispositio aduentu primo aut non primo. Causa secunda est antecedens: ⁊ illa est multipliciter repletionalis humoralis complexionalis ⁊ compositionalis: ex quo patet q mala complexio ⁊ dolor sunt causa antecedens. ⁊ similiter debilitas membri. ⁊ aliter non declaro: quia aliter me prolongare nolo: quia in quolibetis per me ordinatis me prolongaui. Causa ergo antecedens est. ex qua prouenit dispositio aduentu non primo. Causa autem coniuncta est ipse sanguis antecedens in loco y apostemato apposito vel. y.

Cā ergo piūcta ē ista ex q̄ prouenit dispositio aduentu p'.

Habet autem flōn quattuor tempora. principium. augmentum. statum: ⁊ declinationem. Principium declaratur per presentiam ipsarum causarum coniunctarum scilicet cum incipiunt apparere. Augmentum cognoscit p adiectionē magnitudis ⁊ remissionis. Status aūt cognoscit p aggregationē materici: ⁊ illic aggregatur materia si debet aggregari. Declinatio est quando incipit tēdere ad lenitatem ⁊ debilitatem. ⁊ si vis maiorem declarationem vide questiones per me factas de hoc. Et nota q ista tempora non minus debes notare q̄3 egritudinem. vnde ignoratis istis ⁊ cura egritudinis ignoratur. Et notauit auic. 4' primi cum dixit tempus egritudinis est. vt sciamus in quo tempore est egritudo. verbi gratia si egritudo est in principio super ipsam apponimus q solum repercutit. Terminatur autem apostema quattuor modis. primo modo p resolutionem. secundo p saniationem. 3'. p putrefactionem. 4'. p purificationē. primus declarat ab auic. cum dixit: ⁊ tu qdem scis illud qd ratifi

Библіотеки
ИМПЕРАТОРСКАГО
Казанскаго
Университета